

Glnur ELIK
Siyasal ve Sosyal Bilimler YL ğrencisi
Kocaeli Üniversitesi

SAVAŐIN BİLİMİ (TEKNOLOJİNİN “RASYONELLEŐTİRİLMESİ” DENEYİMİ)

Terminus ad quem¹ olarak savaŐın kapitalizm ve onun anonim iktidarı aracılığıyla iŐleyiŐinde gerekli olan reel-teknolojik dinamikler, savaŐı “kendine Őey” olarak tarihin üstünde konumlandırmaktadır. Weber’in kapitalist ekonomi etkinliğinin biçimini belirtebilmek için kullandığı “rasyonellik”, savaş baŐta olmak üzere araçsal eylemlere iliŐkin ölçütlerin yaŐamın baŐka alanlarına da sızması sonucunu dođurmuŐtur. Toplumun rasyonelleŐmesi -rasyonellik kriterlerine tabi toplumsal alanların yaygınlaŐtırılması- için bilimsel ve teknik “ilerlemenin” kurumsallaŐtırılması ve bunun için de “savaş iliŐkilerinin” yaygınlaŐtırılması gerekmektedir.

Bilimin mühendislik bilimlerine öncelik veren algı biçimi, sosyal bilimleri geri planda bırakararak, bilimin tekniğe, tekniğin ise ilerlemeye indirgendiiği bir denklemin insanlığın önüne serdiği sürece bu iliŐkiler ağını oluŐturmak pek de g görünmemektedir. Erkek ğrencilerin mühendislik bölümlerindeki ağırlığı göz önünde bulundurulduğunda, cinsiyet hiyerarŐisinin/patriyarkanın üretiminin maksimum düzeyde gerçekleŐtirildiđi bir alan olarak teknolojinin, insan zihninin erkek cinsiyetin fiziksel gücü ile iliŐkilendirildiđi gizli bir formülü saklı tutma yoluyla cinsiyetçiliği pekiŐtirdiiđi de ortaya çıkmaktadır.

Bilginin manipülatif kullanımının en açık Őekilde gözlendiği alan olarak teknoloji, sanayi devrimi ile birlikte insan ve doğa arasındaki diyalektik iliŐkiyi mekanik bir iŐleyiŐe bağladı. KeŐiflerin teknolojik icatların hammaddesine dönüŐtürülmesi, insanın kendi emeğiyle kendine karŐı döndürdüğü bir “kalkınmanın” kapılarını araladı: Madenin keŐfiyle metal silahlar, barutun keŐfinin hemen ardından ateŐli silahlar icat edildi vs... Habermas’ın “İnsanın kendi varoluŐunun biyolojik temellerini kullanarak kendini araçsallaŐtırması” dediği bu süreç; ölen ile öldüren arasındaki yzyzeliği kaldırararak, askerin vicdan muhasebesini imknsız kıldı. Genetik mühendisliğinin düzeyi biyolojik silahların rimi ile sınırlarken; mikrobiyal evrimde uygulanan “kullan ya da kaybet” yöntemi savaŐlarda “kazan ya da kaybet” taktiği olarak kullanıldı. Böylelikle; ilk felsefi metinlerde “daha fazla yaŐam” yani “lmszlk” üzerine tartıŐan insan; teknolojiye yaptığı tanıklıkla ölümün derecesini, yani “cinayet ve katliamı” merak eder hale geldi. “Yoksulların gazları” olarak bilinen klor, fosgen, siyanhidrik asit gibi yüksek bir maliyet gerektirmeyen gazların en fakir ülkeler tarafından da bir savaş bombasına dönüŐtürülebilmesi, eŐitlik fikrinin üzerinde konumlanan bir adalet söylemini savaŐın gerekçeleri arasına sıkıŐtırıverdi. Sonuç olarak; bilimin, teknolojinin boyunduruğu altında “kapitalist bir irtibat biçimi” olarak iŐleyebilmesinin yegane koŐulu “kendi ulusu için isteyen” milliyetçi-teknolojik bir bilimin bilime egemen olması yoluyla kendini gösterdi.

Anahtar Kelimeler: Savaş

¹ Bir Őeyin baŐlangıç ve bitiŐ tarihinin Sonuçta; günümüz savaŐlarının özellikle Körfez ve Kosova SavaŐları ile girilen sürecin ardından¹ “kapitalist saldırı” kelimesiyle kesin olarak bilinmediği bir süreci göstermek için kullanılan Latince deyim.

Kaynakça:

- Felsefelogos, sayı:8, 1993
- Siyaset Felsefesi Sözlüğü, 1. baskı, İstanbul, İletişim, 2003
- Immanuel, Sürekli Barış Üstüne Felsefi Bir Taslak, Çev: Nejat Bozkurt, İstanbul, Remzi Kitabevi
- Freud Sigmund, Uygarlık, Toplum ve Din, Çev: Selçuk Budak, ikinci baskı, İstanbul, Öteki, 1997
- Öztürk Hüseyin, "Savaş Böcekleri", Bilim teknik, sayı: 407, 2001
- Baron Pierre, "Savaşlar Artık Laboratuvarlarda Hazırlanıyor", Bilim- Teknik, sayı: 249, 1988
- Fromm Eric, Sevgi ve Şiddetin Kaynağı, Çev: Selçuk Budak, yedinci basım, İstanbul, Öteki, 2000
- Habermas Jürgen, İnsan Doğasının Geleceği, Çev: Kaan H. Ökten, birinci basım, İstanbul, Everest, 2003
- Terim Hannah Arendt'e ait. Bkz. Arendt Hannah, Totalitarizmin Kaynakları 2: Emperyalizm, 3. baskı, İstanbul, İletişim, 2002
- Gavi Philippe, "Fanon", Editör: Waresquel Emmanuel, İsyankâr Yüzyıl: Yirminci yüzyılın Başkaldırı Sözlüğü, birinci baskı, İstanbul, Sel Yayıncılık, 2004
- Camus Albert, Başkaldıran İnsan, ikinci baskı, Ankara Kuzey Yayıncılık
- Yenisoy Eylem, "Filozoflar ve Toplum Felsefesi", Felsefe Yazın, No:8, Eylül- Ekim 2006
- Karadayı Aşkın, "Savaş ve Felsefe", Günümüzde Savaş, Sayı 22. şubat 2004/1
- Schimitt Carl, Siyasal İktisat Egemenlik Kuramı Üzerine Dört Bölüm, Çev: Emre Zeybek, Ankara, Dost Kitabevi, 2002
- Touraine Alain, Modernliğin Eleştirisi, Çev: Hülya Tufan, beşinci baskı, YKY COGİTO; 2004
- Turan Ertuğrul R., "Batı Metafiziği ve Savaş", Doğu- Batı, sayı:24, Yıl:6, Ağustos Eylül Ekim 2003
- Takış Taşkın, "Savaş Gerçeği Barış İdeali", Doğu- Batı, sayı:24, Yıl:6, Ağustos Eylül Ekim 2003
- Shaw Martin, Dialectics Of War, www.theglobalsite.ac.uk/press, 04.01.2007
- Khan, Mafruza "Business on the Battlefield: The Role of Private Military Companies", www.corp-research.org/dec02.htm
- Yeğenoğlu Metin ve Coşar Simten, "Savaş ve Patriarka", Doğu- Batı, sayı: 24, Yıl: 6, Ağustos Eylül Ekim 2003
- Enloe Cynthia, Bananas , Beaches, Bases: Making Feminist Sense Of International Politics, Pandora Yay, Londra, 1994
- Timuçin Avşar, "Savaş Nedir?", Felsefelogos, say:22, 2004/1
- Marcuse Henry, Tek Boyutlu İnsan, Çev: Aziz Yardımlı, 2. baskı, İdea Yayınları, İstanbul